

Byłem więźniem Żabikowa

Karta pracy

Po jakimś czasie wypuszczono mnie z obozu. Może uznano, że nie jestem groźny. Następnego dnia miałem się stawić w zakładzie pracy. Byłem jednak tak wycieńczony, że lekarz położył mnie w łóżku na wiele dni.

Nazywam się Arek. Arek Jaworski. Urodziłem się i wychowałem w Pleszewie. Kiedy rozpoczęła się wojna miałem 14 lat. Życie w okupowanej Wielkopolsce nie było łatwe. Przekonaj się o tym sam.

Wojna wiele zmieniła w życiu ludzi. Czy uda Ci się znaleźć informacje o tym, co Ty, żyjąc w czasach mojego dzieciństwa musiałbyś robić? A czego by Ci nie było wolno?

Nie wszyscy mieli tyle szczęścia, co Arek. Część więźniów przenoszona była do innych obozów. Niektórzy umierali. Największą tragedię przeżyli jednak Ci, którzy przeżyli likwidację obozu. Odszukaj na ekspozycji informacje o tym, kiedy zlikwidowano obóz oraz dokąd ewakuowano więźniów. Czy potrafisz wymienić trzy miejscowości, przez które szedł Marsz Śmierci?

Obóz w Żabikowie zlikwidowano .....
Podczas likwidacji obozu więźniowie zostali ewakuowani przez .....

..... do .....

Wizyty w miejscach pamięci wywołują różne emocje. Jakie wywołał u Ciebie pobyt w Żabikowie?

Nakazy:

Zakazy:

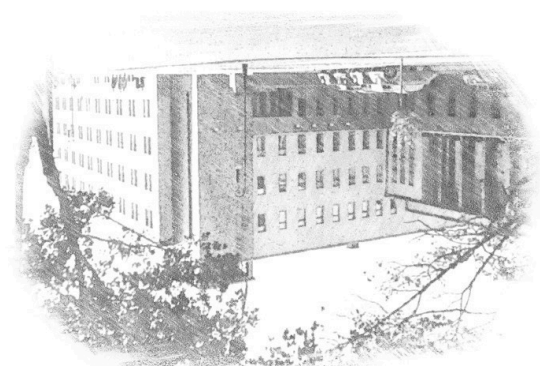
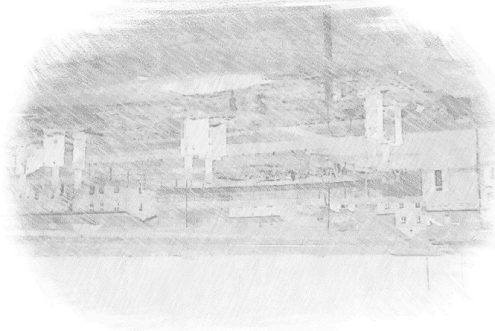
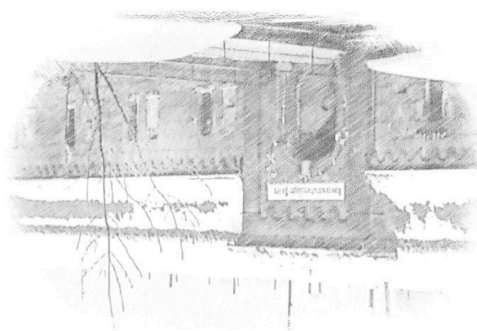
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....

Jak myślisz, co mógł czuć w tej sytuacji Arek?

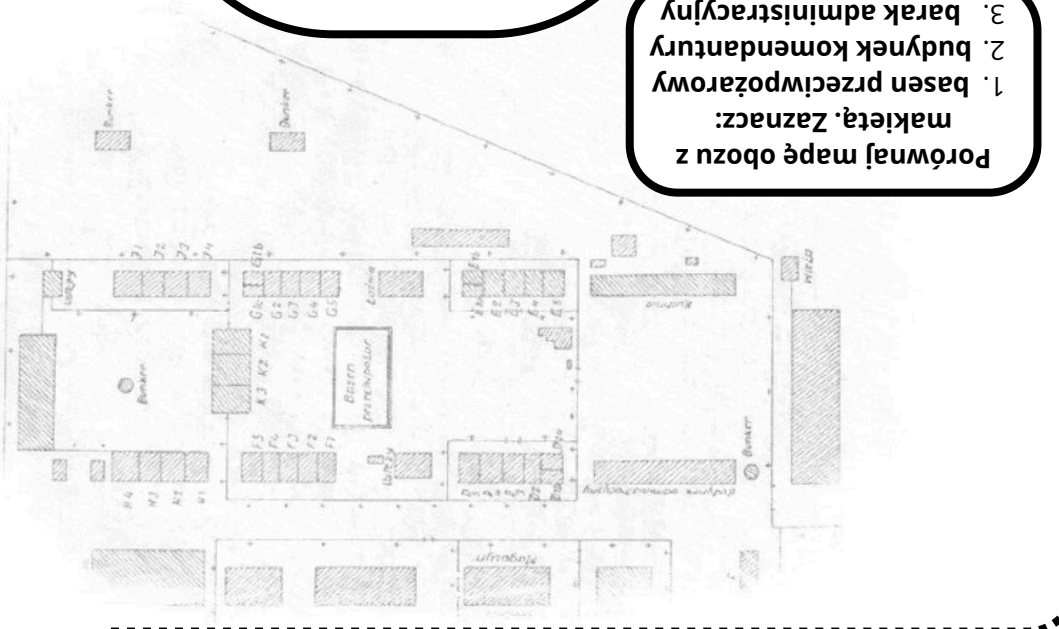
Dla mnie ten czas był bardzo trudny. Postanowiłem uciec z kolegą, żeby dołączyć do partyzantów. Niestety, złapano mnie i tak trafiłem do Żabikowa.

Porównaj mapę obozu z makietą. Zaznacz:
1. basen przeciwpożarowy
2. budynek komendantury
3. barak administracyjny

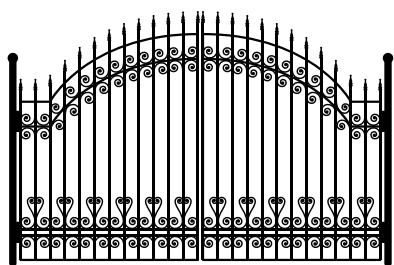
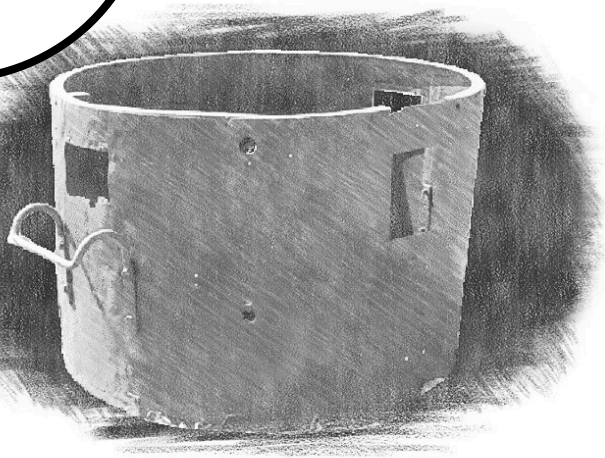
Te miejsca budziły strach wielu Wielkopolan. Dopasuj do nich nazwy.
FORT VII
WIĘZIENIE POLICJI
I WYCHOWAWCZY OBOZ PRACY
DOM ŻOŁNIERZA

Nie łatwo było się podporządkować. Wiele osób się buntowało. Niektóre prawa były tak absurdalne, że nawet trudno było ich przestrzegać. Należało spodziewać się poważnych konsekwencji.

Pamiętam, że było tam strasznie. Ciągle chodziłem głodny. Na śniadanie dostawaliśmy kubek kawy, na obiad "zupę", która tak naprawdę była złożona z odrobiny zgniłych warzyw i wody. Na kolację znów była kawa i 200 g chleba.

Jakie warzywo było głównym składnikiem zupy? Spróbuj rozwiązać rebus.

+ U +

rzodka

Dzień zaczynał się w Żabikowie o 5:00 od pobudki, apelu i śniadania. Potem szliśmy do pracy. Do baraków wracaliśmy o 19:00. Prace, które było trzeba wykonać często były ponad siły więźniów.

Do jakich prac byli zmuszani więźniowie? Odpowiedzi znajdziesz w wykreślance.

M	A	R	O	P	I	L	O	P	K	T	O	P	C	Ć	F
D	X	Y	M	Ń	P	I	E	L	E	N	I	E	D	V	F
H	I	P	O	T	A	X	Ł	E	K	O	P	A	N	I	E
T	E	M	K	Ł	Ś	N	Z	C	T	S	O	K	S	E	R
A	Q	Ą	C	H	J	I	Ś	E	M	Z	I	J	L	Ż	P
T	R	O	Y	S	L	X	D	N	O	E	K	Ę	L	I	S
C	H	O	P	L	I	T	O	I	W	N	I	E	Ż	O	L
B	U	D	O	W	A	N	I	E	E	I	G	Ć	L	U	M
Z	U	M	D	Ł	Y	F	O	P	L	E	Ś	R	U	B	A
G	K	H	Y	X	D	O	Z	A	R	P	U	M	A	N	D
K	L	O	N	F	I	K	O	S	D	U	R	E	N	T	Y
S	L	A	B	O	W	N	I	Ó	K	S	K	U	M	I	S
W	O	L	U	M	S	A	Q	W	F	T	I	G	A	Z	H
P	W	A	K	L	R	B	O	P	W	A	M	Q	D	I	N
B	A	K	U	L	I	N	U	M	T	K	O	P	U	S	H
K	O	R	Y	T	O	P	I	L	K	Ó	B	N	Ć	G	U
Ó	B	R	O	L	I	K	O	N	A	W	E	H	I	T	P

Przyjrzyj się przedmiotom tworzonym przez więźniów. Z jakich materiałów korzystali, aby je wykonać. Zaznacz je.

chleb

płótno

monety

drut

sznurek

marmur

tusz

kość zwierzęca

kredki

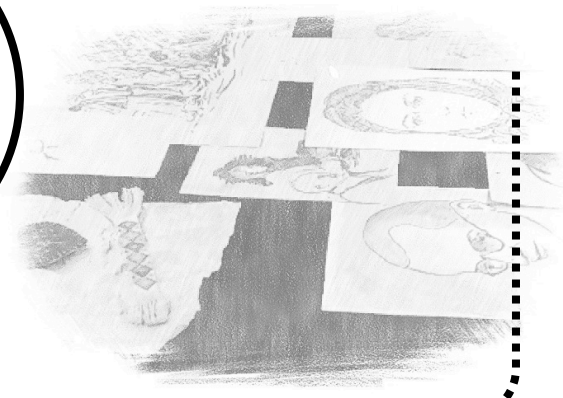
klisza fotograficzna

farby

drewno

węgiel

Pobytwi więźniów towarzyszyły nieustannie bicie, krzyki, wyzwiska i upokorzenie. Wielu szybko się załamywało. Inni, by nie postradać zmysłów, oddawali się sztuce.

Raz w miesiącu mogłem napisać list do domu. Co z tego, jeśli nie mogłem w nim napisać nic o tym, co mnie tu spotyka? Niektórzy więźniowie pisali grypsy - zakodowane wiadomości, które wyrzucali jadąc do pracy poza obozem. Musieli liczyć na to, że ktoś dostarczy tę wiadomość do ich bliskich.

O czym więźniowie pisali w grypsach do swoich rodzin? Jeśli chcesz się dowiedzieć, rozszyfruj poniższą wiadomość.

14,20,4,11,1,18,1 17,1,17,20

24,26,23,1,24,31,18,12,7 26,27

4,12,2,10,15,7 13,7,24,26,7,25,17,30 14,1,23,1,18,12

KLUCZ: 1-A, 2-Ą, 3-B, 4-C, 5-Ć, 6-D, 7-E, 8-Ę, 9-F, 10-G, 11-H, 12-I, 13-J, 14-K, 15-L, 16-Ł, 17-M, 18-N, 19-Ń, 20-O, 21-Ó, 22-P, 23-R, 24-S, 25-Ś, 26-T, 27-U, 28-W, 29-X, 30-Y, 31-Z, 32-Ż, 33-Ź

.....

.....

.....

.....

.....